

ACTA BIOLOGICA TURCICA

© 1950-1978 Biologi, Türk Biyoloji Dergisi, Türk Biyoloji Dergisi, Acta Biologica
E-ISSN: 2458-7893, http://www.actabiologicaturcica.com

*Editorial***Hayatlara dokunan bir Abidin Budak baba, öğrenci, hoca ve insan****Ahmet KARATAŞ**

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü, Niğde, Türkiye
e-mail: rousettus@hotmail.com

Sunuş: Bugün 75. Doğum gününü kutladığımız değerli hocam Prof. Dr. Abidin BUDAK için yüksek lisansta ilk danışmanı olan Dr. Friederike SPITZENBERGER'den sınıf ve mesai arkadaşlarına; yüksek lisans ve doktora danışmanlığını yaptığı birçok öğrencisinden ve ailesinden çok sayıda mesaj aldım. Bu özel sayıya katkı sağlayan herkese çok teşekkür ederim.

Citing: Karataş, A. (2019). Hayatlara dokunan bir Abidin Budak baba, öğrenci, hoca ve insan. *Acta Biologica Turcica*, 32(1): 10-19.

Dear Abidin Bey,

It is almost 50 years since we said goodbye to each other in Izmir but the memories of the six months (February to August 1969) that I spent in the Ege University as yabancı uzman are still vivid. My job was to give a lecture on Turkish mammals, collect specimens for a Natural History Museum to be built and to teach you mammalian field work. So you joined us on many excursions in Western Turkey first into caves and later to collect small mammals with traps and prepare them in the field.

In my memory, Turkey is still the paradise of beautiful landscapes, numerous and diverse animals and above all incredibly friendly and hospitable people that it was in 1969. Although at that time side roads mainly those leading into the mountains - were bad, to sleep in a tent and having only very little water was harsh and to be virtually exposed to big carnivores was uncomfortable, you went with us through thick and thin, never complaining and never losing your temper.

Thanks to you we found caves and people to help us with the constant tyre damages. What we liked most is your great sense of a very dry humour. When Frau Fitz was happy (which she was very often) she used to hum a melody then you said: "radio Viyana" and during our nightly meals under the starry sky of Çıglıkara, you spoke a little German, like "Oh Sterne" and "Oh Berge" and also

"bitte, danke, bitte danke". We use these phrases very often and laugh, thereby remembering you.

As it turned out later, we did a good job in these six months and much of this success is owed to you. For me it is a pity that your professional career was not in mammalogy, but having educated a next generation mammalogist is wonderful.

I wish you a happy birthday, good health and many years in peace and happiness.

Photo 1. Abidin Bey is looking from Havran to the Edremit Körfezi (F. Spitzenberger arşivi).

Photo 2. *Dryomys laniger* collected in Çığlıkara (F. Spitzenberger arşivi).

Photo 3. Doline in Çığlıkara where *Crocidura arispa* was collected (F. Spitzenberger arşivi).

Sevdiğim saydığım Abidin Hoca için

E.Ü. Fen Fakültesi Tabii İlimler'de okurken, Abidin bizden bir üst sınıftaydı. Ancak sınıfları kalabalık olmadığı için, sistematik ve jeoloji derslerinin uygulamaları için bölgenin çeşitli yörelerine (Muğla, Soma gibi) yapılan ekskürsiyonlara bizim sınıftan da isteyenler katılırdı. Böylelikle derslerde öğrendiğimiz teorik bilgileri sahada görme, uygulama olanağı bulduğumuz için, ben de Abidin'lerin sınıfı ile pek çok alan gezisine katılmıştım. Bunun yanı sıra, bölümümüzün futbol takımında da birlikte oynardık. Abidin'i, genelde sessiz, sakin, kendine özgü karakterde, yerine göre esprili ve muzip davranışlarıyla anımsarım. 1968 mezunu olarak, Abidin'in, bölümde tüm öğrencilerin çok sevip saydığı, rahmetli Hocamız Prof. Dr. Muhtar Başoğlu'nun ya da bizlerin deyişi ile "Muhtar Baba"nın yanında asistan kalması da bu karakter yapısı ile bağlantılı olmalı ki; sonraki yıllarda Abidin tüm davranışlarıyla Hocasını andırır olmuştur. Aynı bölümün Botanik ve Zooloji gibi farklı alanlarında kırk yılı aşkın birlikteliğimizde, kendisiyle hiçbir sorun yaşamadığım Dost Abidin'e esenlik dileklerim ve saygılarımla...

Emekli Botanikçi Prof. Dr. Avni GÜVEN, Arkadaşı (Ege Üniversitesi)

Abidin'e Dair Bir Anı

70'li yıllarda Abidin hoca ile kış başlarında arazideyiz. Kilis'e uğradığımızda o zamanlar İzmir'de pek bulunmayan pilli bir radyo-teyp aldık Abidin'e. Gece Alanya'da, ünü kendinden menkul Hotel International'de sahibinin misafiri olarak kalıyoruz! Abidin şarkı-türkü okumayı sever, odamızda yeni teybini açıp sevdiği bir şarkıyı teybe kaydedip kendi sesini dinlemeye kalktığında, neden bilmem, "ben bir daha şarkı markı söylemem" deyiverdiydi...

Prof. Dr. Mehmet Kutsay ATATÜR, Arkadaşı, (Emekli; Ege Üniversitesi)

Congratulations to Professor Abidin Budak

It is with great pleasure that I can take the opportunity to congratulate Professor Abidin Budak on the occasion of

Dr. Friederike SPITZENBERGER, Yüksek Lisans
Danışmanı. 1969 (Viyana Tabiat Tarihi Müzesi Uzman).

his 75th birthday. It is now 42 years ago that he came to the Zoological Research Museum Alexander Koenig (ZFMK) in Bonn, Germany, on the basis of a fellowship granted to him by the German Academic Exchange Service (DAAD) to work in the herpetology section of this museum with me. Abidin Budak proved to be a very good expert on Turkish scincid and lacertid lizards and had performed imported research on the two *Mabuya* (today *Heremites*) species of his country, as well as on *Ophisops* and the two former *Lacerta* species of the *danfordi* (now *Anatololacerta*) and *laevis* (now *Phoenicolacerta*) species groups. Our joint research in Bonn resulted in two papers on Caucasian rock lizards (today genus *Darevskia*) of the *D. rudis* group where we were able to describe also a new taxon (*D. rudis bischoffi*).

After his return to the Aegean University at Bornova (Izmir) in 1977, Abidin Budak continued to work on Turkish lizards but extended his research also to urodela amphibians, in particular to the Caucasus salamander (*Mertensiella caucasica*). In any case, he continued to be an important member of the herpetological working group at Bornova which had been founded by Professor Muhtar Başoğlu who was himself a pupil of Curt Kosswig, a German professor who taught at the university in Istanbul.

In 2009, nearly 10 years ago, the European Herpetological Society (SEH) held its biannual congress and General Ordinary Meeting at Kuşadası in southwest Anatolia. For me, it was really great to meet Prof. Budak again, after so many years and to refresh our good and cooperative relationships to Turkish herpetology (Photo 4).

Photo 4. Kuşadası'nda yapılan Avrupa Herpetoloji Kongresi'nde iki eski arkadaş W. Böhme ve A. Budak (K. Olgun arşivi).

Bonn, November 9, 2018

Wolfgang BÖHME – çalışma arkadaşı (Prof. Dr., Zoological Research Museum Alexander Koenig, Bonn)

Babam Abidin Budak

Çok değerli kayınpederim ile ilgili söylemek istediğim; bir daha dünyaya gelirsem yine onun gelini olmak isterim; bu kadar çok meziyetin aynı kişide, dengeli bir biçimde toplanmasını yıllardır hayranlıkla izlerim. Müşfik, mütevazı ve muziptir. Kaymakam vekilliği yapmış olan babasından aldığı içsel nezaket onda ince bir mizah anlayışı ile sıkıcı olmaktan çıkar. Arnavut kökenli annesinden aldığı onurlu dik duruş, tevazu ile harmanlanır. Otorite kurmaktan hiç hoşlanmadığı gibi otoriteye boyun eğmekten de rahatsız olur. Hastanede yatan babasına refakatçilik yaptığı sırada odaya giren doktorun “ayağa kalkmalısınız” uyarısı karşısında “doktor musunuz yoksa garnizon komutanı mı; Hipokrat yemini de etmiş olmalısınız” diyerek tepkisini gösterir.

Mesleki etik konusunda örnek aldığı hocası Muhtar Başoğlu'nun örnek kişiliği, genç asistanında derin izler bırakmış; onda takdir ettiği davranışları kendi meslektaşlarına uygulamaya özen göstermiştir.

Klasik bilim insanlarına özgü çok yönlülüğe de sahiptir. Uzmanlık alanı olan zooloji dışında arkeoloji, mitoloji, Divan edebiyatı, Türk Sanat Musikisi gibi birçok alanda bilgi sahibidir. Asla çok konuşmaz; ancak yeri geldiğinde konunun tam kalbine dokunan özlü bir sözü her zaman vardır.

Hayata pozitif bakar; negatif konulardan konuşmayı, şikâyet etmeyi sevmez. Yüce gönüllü ve cömerttir. Gelirinin en az olduğu asistanlık dönemlerinde bile “elimi cebime atsam çok para çıkacaktım gibi hissediyorum” sözü onun bu bakış açısını özetler. Gerek kişiliğinin gerekse uzun yıllar Anadolu'da saha çalışması yapmış olmanın bir getirisi olarak her sınıftan insanla rahatça iletişim kurabilir.

Örnek bir eş, iyi bir baba, mükemmel bir dededir. İki torunun her türlü ihtiyacına yüksünmeden destek olmayı, torunlarıyla sohbet edip oyun oynamayı çok sever. Klasik bir dede gibi torunlarına, kendi çocukluğunun telden arabalarını, sazdan bastonlarını yapmayı, balık avlamayı öğretirken diğer yandan mesleki konusu olan hayvanlarla ilgili bilgileri eğlenceli bir şekilde verir. Bu eğlenceli derslerin ve biraz da genetik yatkınlığın etkisi ile olsa gerek, büyük torunu Kerem henüz 7 yaşında iken, zooloji

mesleğini seçerek dedesinin yolundan gitmeye karar vermiştir.

Ceyla KARAKAYA, Gelini (İzmir)

Güzel İnsan Abidin Budak

Abidin Budak, asistanımızdı. Sessiz, çok efendi, her zaman ciddiyetle çalışır, dersi hafife alanlara ters ters bakardı. Öğrencilerine yakın ama asla taviz vermeyen bir kişiydi. Ona çok güvenirdik. Daha nice sağlıklı ve mutlu yılları olsun güzel insanın.

Merih Yücel AKIN, Öğrencisi (Emekli biyoloji öğretmeni; İzmir)

Hocam Abidin Budak

Abidin hocamla ilk kez lisans öğrenimimde 3. sınıfta karşılaştım. O dönemde herpetoloji alanına olan ilgim artmıştı. Lisans öğretimimi tamamladıktan sonra girdiğim yüksek lisans sınavından başarılı olunca rahmetli hocam Prof. Dr. Nimet Öktem'in bana başka seçenekler sunmasına rağmen herpetoloji alanına olan ilgim ve lisans döneminde tanıdığım herpetoloji alanında çalışan hocalarımın yakın desteği nedeniyle söz konusu alan dışında başka bir konuda çalışma seçeneğini hiç düşünmedim. Yüksek lisans danışmanım olarak Abidin hocanın atanmasıyla, hoca ile birlikte mesleki hayatımdaki serüvenim de başlamış oldu. Ege Üniversitesinde lisansüstü öğrenimime başladığım yıllarda çok uzun süre Biyoloji Bölümü, hatta Zooloji Anabilim Dalı'na araştırma görevlisi alınmamıştı. Ben hem yüksek lisans yapıyor hem de çeşitli üniversitelerde açılan araştırma görevlisi kadrosu sınavlarına giriyordum. Her seferinde Abidin hocam desteğini esirgememiş bana referans olmuştur. Sonuçta bölümümüzde açılan kadroya girmemde de desteğini esirgememiştir. Sadece yüksek lisans değil, aynı zamanda doktora danışmanlığımı da üstlenen Abidin hocam ile çalışan şanslı kişilerden birisi olarak hocamın takdir ettiğim ve örnek aldığım bir çok özelliği yanında dürüstlüğü, kendisinin yetişmesinde emeği olan hocasına (Prof. Dr. Muhtar Başoğlu) gösterdiği vefa duygusu ve güvendiği kişilere olan hesapsız, koşulsuz desteği bende en çok iz bırakan

özellikleri olmuştur. Bilindiği gibi bir bilim insanının iki babası olur. Birisi biyolojik babası diğeri de doktora babası. Ben hem özel hayatımda hem de akademik yaşantımda hem biyolojik hem de doktora babamı (Abidin hocamı) örnek aldım. Bu iki güzide kişinin hayatıma olan önemli katkıları nedeniyle çok şanslı olduğumu düşünüyorum. Erken yaşta kaybettiğim babamı da rahmetle hatırlarken; Abidin hocamın daha çok uzun yıllar bizimle olmasını temenni ediyor, kendisine sevdikleriyle birlikte sağlıklı, mutlu, uzun bir ömür diliyorum.

Hocam ile ilgili birçok anekdotum var. Ancak ben de en etkili olanı kısaca paylaşmak isterim. Yıl 1996, Abidin hocamın da desteğiyle doçent olmak amacıyla YÖK'e başvuruda bulundum. Ekim 1996'da o zamana kadar alışılmıyın dışında Kırşehir'de girdiğim sınavdan başarılı olduğum haberini akşamın ilerleyen saatlerinde öğrendim. O zamanlar cep telefonu pek yok. Bu sevinçli haberi Kırşehir Eğitim Fakültesi'ndeki ankesörlü telefonda önce Abidin hocam ile paylaştım. Hocam çok önemli bir aşamayı atlattığımı söyleyerek, duyduğu büyük sevinç beniyle paylaşmıştı. Sonrasında da o zamanlar hayatta olan anneme haber vermiştim. O süreçte hocamın bana vermiş olduğu manevi desteği unutmam mümkün değildir. Sonrasında da bölümde doçentlik kadrosuna atanmam aşamasında haksızlığa uğradığımı düşündüğüm dönemde yine değerli hocalarım Abidin Budak ve Mehmet Kutsay Atatür'ün desteğiyle kadroya da çok gecikmeden atanmış oldum.

Cemal Varol TOK, Öğrencisi (Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Abidin Hocam, size ne kadar teşekkür etsem azdır. Lisans derslerimizdeki önemli katkılarınızın yanı sıra yüksek lisans ve doktora çalışmalarımda bana danışmanlık yaparak çok büyük destek verdiniz. O yıllarda Herpetoloji alanında yapılan çalışmaların önemli bir kısmı Almanca olduğu için ve sizin hiçbir zorunluluğunuz olmamasına rağmen pek çok kez beni odanıza çağırarak Almanca literatürleri Türkçeye çevirip tezimi şekillendirmemde önemli katkı sağladınız. Bugün, Herpetoloji alanında bir yerlere gelebildiysek bunda sizin katkınız inkâr edilemez. Bize hem iyi bir bilim adamı hem de çok düzgün bir insan

olarak örnek oldunuz. İyi ki varsınız, daha nice yıllara sağlıklı bir şekilde girmenizi temenni ediyorum.

Yusuf KUMLUTAŞ, Öğrencisi (Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

“Abidin hoca, gerek eğitim gerekse akademik yaşamımda çok özel bir yere sahiptir. Babacan tavır ve yaklaşımları ile erken yaşta kaybettiğim rahmetli babamın eksikliğini doldurmuş, son derece naif, mütevazı bir insandır! Benim Herpetoloji alanındaki bilim babamdır! İlk herpetoloji çalışmamı, onun da doktora tezi olan Hatay Kertenkelesi ve Kıbrıs'ta dağılışı gösteren yakın akraba tür Kıbrıs Kertenkelesi'nin karşılaştırılması üzerine Abidin Hoca ile birlikte yaptım ve o zamanlar alttür olan Kıbrıs Kertenkelesi'nin tür düzeyine çıkartılmasını sağladık!

Öğrenci iken ve kendisinden Herpetoloji dersini alırken final sınav sonuçları açıklandığında 99 (100 üzerinden) almıştım! Acaba hoca 1 puanı nerden kırkı diye merak ettiğimden, odasına gidip hocam niye 100 değil de 99 aldım? Hatam ne! dediğimde o babacan edasıyla, tebessüm de ederek: o benim hakkım! demişti! Ben de haklısınız hocam diyerek odasından ayrılmıştım. Yıllar geçti, asistan sonra hoca oldum ve tabii bu arada hocayla çok yakın dost da olduk! Bir ara sohbet ederken bu anıyı kendisine hatırlattım ve o zaman da hoca bana artık 100 senindir zira boynuz kulağı aştı diyerek, bir hocanın öğrencisinin ancak hocasından daha fazla şeyi bilir durumda olduğu zaman hak edebileceğini söylemişti! Paha biçilmez bir tecrübe idi bu ve ben de şimdiki öğrencilerime bu mantıkla yaklaşıyorum! Doğumunun 75. Yılında Herpetoloji'deki bilim babam, hocam ve dostum Prof. Dr. A. Budak'a Rabbimden sağlık, mutluluk ve huzur dolu daha nice yaşlar diliyorum”.

Bayram GÖÇMEN, Öğrencisi (Prof. Dr., Ege Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

2009'daki Avrupa Herpetoloji Kongresi'nden önce birçok hocamızı kongreye davet ettim. Hiçbiri bizim ve bizim

kuşak sonrakiler de dâhil davete ilgi göstermedi bir kaçının kongreye günlük gelip gitmesi sırasında. Ama Abidin Hoca hem de eğitimci Sevgili Eşi ile kongreden bir gün önce geldi ve kongre tamamlanmaya kadar salonda, salon dışında hemen her yerde kongreyi sahiplendi. Fakat ben öncelikli olmak üzere onu kapanış sırasında onurlandırmamız gerekiyordu. Nasıl mı? Kapanış konuşması sırasında Sayın Hocam Prof. Dr. Abidin Budak ve eşini kürsüye davet etmem onları alkışlatmam, birkaç kelime de olsa onlara söz hakkı vermem gerekiyordu. Ama heyecanla atladım, unuttum ve hep bu anı bende büyük bir eksiklik olarak kaldı. Ama belki Hoca'nın bu durum gönlünden geçmiş olabilir, fakat hiç söz etmedi.

Ama o hep benim gönlümde ön sıralarda yer aldı. Teşekkürler Sayın Hocam bize iyi bir hoca, iyi bir eğitimci ve iyi bir model olduğun için. Şundan emin olun ve bilin ki sizden öğrendiklerimizi bizden sonrakilere doğru bir şekilde aktardık ve aktarmaya devam edeceğiz.

Ama O hep benim gönlümde ön sıralarda yer aldı. Teşekkürler Sayın Hocam, bize iyi bir hoca ve iyi bir eğitimci modeli olduğun için. Şundan emin olun ve bilin ki, sizden öğrendiklerimizi bizden sonrakilere doğru bir şekilde aktardık ve aktarmaya devam edeceğiz.

Kurtuluş OLGUN, Öğrencisi (Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Sert görümlü yumuşak kalpli, babacan, güven veren bir hoca. Taksonomi dersini aldık yüksek lisansta, sınav sorularını sordu gitti. 4-5 kişiyiz. Doktora öğrencileri de vardı. Defterden yazabilirsiniz sorun olmaz dedi. Defteri açtık kopya çekerken hoca içeri girdi, hepimiz çok korktuk, ben utancımın uzun süre hocadan kaçmıştım. Çok değerli Abidin hocamı çok seviyorum. Sevdikleriyle birlikte sağlıklı yıllar dilerim. Saygılarımla.

Güler ÜNAL, Öğrencisi (Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

2000-2001 yılları doktora tezim için yoğun olarak arazi çalışmalarına devam ettiğim yıllardı. Yine Antakya'ya bir arazi çalışması için görevlendirme aldım ve Abidin

hocaya bilgi vererek tek başıma arazi için yola çıktım. 4 günlük arazi çalışması sonunda hiçbir örnek yakalayamadan bölüme döndüm. Tam bir hafta boyunca örnek yakalayamadığımı nasıl söyleyeceğim diye Abidin hocama görünmemeye çalıştım. Değerli hocamda durumu anlamış olmalı ki bir gün sabah aniden odamın kapısını açarak, “Dinçer, ne yapıyorsun, arazi nasıl geçti?” demesin mi. Ben de “hocam çok çalıştım ama örnek yakalayamadım” dedim ve hoca ne diyecek diye beklerken, “Dinçer, bilimsel çalışmalarda her zaman müspet sonuç alamazsın, menfi sonuçlarda olabilir. Bu gibi durumlarda yılmamak gerekir” dedi. Hocamdan bu sözleri duyunca gerçekten çok rahatlamıştım. Bu cümleyi bugüne kadar hiç unutmamam ve unutamam.

Dinçer AYZAZ, Öğrencisi (Prof. Dr. Ege Üniversitesi)

Egeli Olmak, Prof. Dr. Abidin Budak Olmak

İnsan üniversite yıllarının başında nasıl bir ortamın iştirakçisi konumunda olduğunu pek kestiremiyor. Biz de o vakitler farkında değildik. Hele biyoloji gibi, kimya ya da fizik gibi temel bilim eğitimi veren bir bölümün öğrencisi olduysanız ilk yıl diğer temel bilim dersleri ile haşır neşirken hiç farkına varmıyorsunuz.

Biz de aynımsı yaşarken ikinci yıldan itibaren bölüm derslerimiz başlayınca nihayet hocalarımızla birer birer aynı ortamları paylaşmaya başladık. İlk dikkatime gelen şey hepsinin her zaman çok şık giyiniyor olmalarıydı. Kravatsız erkek hocamız olmadığı gibi saç baş dağınık, kendine özen göstermeyen bir kadın hocamız da yoktu. Her zaman öğrencileri ile belli seviyeyi gözeterek konuşan, sorulan soruları asla geçiştirmeyen, duruşlarıyla her daim güven veren kimselerdi.

Bitkilere olan ilgim beni üçüncü sınıfta Botanik opsiyonuna taşımıştı ama diğer dallardaki hocalarımla da belli bir iletişimim vardı. Mezuniyetten sonra dokuz yıl boyunca asistan olarak görev yaptığım için bütün bölüm hocalarımla az çok bir şeyler paylaşacak olanağım da oldu. Ne zaman ki öğretim üyesi olarak Manisa Celal Bayar Üniversitesi'ne geçtim o zaman işte Ege'nin nasıl özgü bir kurum olduğunu daha derinden yaşayarak idrak ettim. Orası gelenekleri olan bir kurumdu. Büyüklerin sevgisi ve destekleyici elleri hep küçüklerin üzerindeydi. Öğretim sürecinde bilinçaltına “sen Ege'lisin” imgesini yerleştirildiği yerd. Kişi nereye giderse gitsin bu aidiyet

duygusu nefes gibi hep yanında oluyor, güç veriyordu. Ancak bu aynı zamanda büyük de bir sorumluluk yükliyordu.

Ege'ye özgü bir diğer olgu ise mezuniyet törenlerinde gösterilen büyük bir özenle öğrencisini mesleğine uğurlamasıdır. O törenler asla unutulmaz. Bu unutulmazlığın müsebbibi kişinin emeklerinin karşılığı olan diplomaya kavuşuyor olmasının ötesinde bir duygunun ürünüdür. O günkü tören için en az üç gün prova yapılır, tüm tören senaryosu ve eşlik eden müzikler içe sindirilmeden o törene çıkılamaz. İşte o gün bütün bölüm hocaları emekleriyle donattıkları “evlatlarını” gözleri yaşlı olarak ve yine en şık giysileri, en gülen yüzleriyle uğurlarlar. Bu nedenle o gün hiç unutulmaz. Çünkü özen ve iltifat hatıratında en derin yerde saklanır hissiyat sahiplerince.

İşte bu eşsiz atmosfer içinde yıldız gibi parlayan hocalarımızdan biri de Sayın Prof. Dr. Abidin Budak hocamızdır. 1968 yılında botanik, zooloji ve jeoloji ağırlıklı Ege Biyoloji mezuniyetinden sonra kendisini zooloji bilime adanmış, alanında ün sahibi bir herpetolog olarak uzun yıllar kurumda görev yapmıştır. Uluslararası bir yana ülke içindeki haberleşmenin dahi güç ve zaman alarak gerçekleştiği bir dönemde alanında ülke sınırlarını aşan eserler ortaya koymuştur. Yetiştirdiği öğrencileri izinden giderek alandaki ekolü sürdürmektedirler.

Bu vesileyle, bugün (9 Kasım) yetmiş beşinci yaşını idrak eden kıymetli hocama nice sağlıklı yıllar diler saygı ve sevgilerimi sunarım. Şu gün bir akademisyen olarak, bir eğitimci olarak bir duruşumuz varsa bu Ege'li hocalarımızın eseridir. Abidin Hocamın şahsında tüm hocalarıma saygı ve minnet duygusuyla teşekkürü borç bilirim.

Levent ŞIK, Öğrencisi (Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

1994 yılında Lisansüstü düzeyde ilk adımı attığım herpetoloji camiası içerisinde 2001 yılına kadar sadece adını duyduğum sayın hocam Prof. Dr. Abidin Budak ile ilk münasebetim Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Biyoloji Öğretmenliği bölümünde asistan olarak işe başlamama rağmen herpetoloji alanında Doktora yapma ısrarım nedeniyle sayın Hocam Prof. Dr. İbrahim

Baran ile birlikte sayın hocamın Ege Üniversitesi Biyoloji Bölümü'ndeki ofisine yaptığımız ziyaretle başladı. Sayın Hocamın danışmanlığını yapıp yapmayacağı endişesiyle girdiğim odasından büyük bir mutlulukla dışarı çıkmıştım. Bu ilk ziyarette Doktora çalışmasına ait konum bile belli olmuş ve o vakte kadar deniz kaplumbağaları ile haşır neşir olan bendeniz, sayın Hocamın yıllar öncesinde başlatıp önemli mesafeler kat ettiği Kafkas kökenli kaya kertenkeleleri grubuyla baş başa kalmıştım. Doktora konusunun belirlenmesinden sonra kaplumbağadan kertenkeleye geçişle birlikte küçük çaplı bir burukluk hissetsem de şu an için beni kaya kertenkelesi grubunu çalışmam konusunda teşvik eden sayın Hocam Prof. Dr. Abidin Budak'a tam anlamıyla müteşekkirim. 2001 yılından başlayıp 2004 yılına kadar devam eden Doktora serüvenimde bilhassa bir haber olduğum Almanca yazılmış çalışmaların tercümesi konusundaki destekleri esnasında sayın hocamın terminoloji ve yabancı yazarların isimlerinin doğru telaffuzu konusundaki titizliği ilk dikkatimi çeken konuydu. Doktora süresince sıkıştığım, yardıma ihtiyaç duyduğum her konuda bana katkı sağlamaktan hiçbir zaman kendini çekmeyen sayın hocam sayesinde 3 yıllık bir zaman dilimi içerisinde çalışmalarımı tamamladım. Sürüngen ve amfibi bilimi herpetolojinin, Türkiye'de günümüzde bulunduğu noktaya ulaşmasında gerek değerli çalışmaları, gerekse de hali hazırda ülkemizin değişik üniversitelerinde aktif olarak görev yapan yetiştirdiği bilim insanlarıyla çok büyük katkılar sağlayan sayın hocam Prof. Dr. Abidin Budak, benim açımdan bir dürüstlük ve hoş görü abidesi konumunda olup, akademik hayatını tamamladığı Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü'nde birlikte çalıştığı, öğrencisi, çalışmanı ve akademisyeni tüm kişilerle ülkemizin her alanda gelişimine ve değişime önemli katkıları olan bir hoca olarak Türk Biyoloji tarihindeki haklı yerini almıştır.

Çetin ILGAZ, öğrencisi (Prof.Dr., Dokuzeylül Üniversitesi)

olmuştur. Hocamın sabah verdiği Mammaloji dersini hiç kaçırmadım ama öğlenden sonra olan Sosyal Böcekler dersine birkaç kere geç kalmışlığım oldu. Koşarak kan ter içinde geldiğim dersliğin kapısından utana sıkıla “Derse girebilir miyim?” dediğimde tatlı bir tebessümle gözlüklerinin üstünden bakıp derse almıştır. Hocamın emekli olduktan sonra aktif olarak bilimsel yorumlarını takip etmek benim için çok büyük keyif. İyi ki sizin öğrenciniz olmuşum ve iyi ki bilimsel hayatımın temelleri sizler gibi değerli hocalarla oldu. Her kürsüye çıktığımda içimden sizlere çok teşekkür ediyorum. Hakkınızı nasıl ödeyeceğimi bilemiyorum. En derin sevgi ve saygılarımı gönderiyorum.

Fatma KOÇBAŞ, Öğrencisi (Doç. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Abidin hocam ile ilk tanışmam Yüksek Lisans eğitimimin başlangıcında aldığım Taksonomi dersi ile oldu. Kendine özgü anlatım tarzı ve not alırken eklenmemesi gereken kısımlarda “yazmak istemez” demesi hala kulaklarımda. Hocamın verdiği bazı derslere asistan olarak girmem akademik yaşamımda da bana büyük katkı sağlamıştır. Derslerde gerektiği kadar ciddi, yeri geldiğinde esprî ve hikâyeler ile öğrencinin dikkatini toplayan tarzı bana hep örnek olmuştur. Laf aramızda bazı esprileri bende halen kullanıyorum. Herpetoloji alanında da her zaman örnek aldığım hocalarım arasındadır.

Abidin hocam sadece Ege Üniversitesi'nde ve öğrencileri arasında değil, başka üniversitelerden meslektaşlarım arasında da hem alanında hem de kişilik olarak iz bırakmış biridir. Akademik kariyerimde emeği geçen hocalarım arasında olduğu için gurur duyuyorum. 75. yaşında değerli büyüğüm ve hocam Prof. Dr. Abidin Budak'a sevdikleri ile sağlıklı, mutlu, huzurlu ve uzun yıllar diliyorum.

Kerim ÇİÇEK, Öğrencisi (Doç. Dr., Ege Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Hocayla 30 yılı aşan tanışıklıkta pek çok şey paylaşıldı elbette. Her zaman sevecen tavırlarıyla öğrencilerinin

---

Hocam Abidin Budak

Öğrencisi olma şansına sahip olduğum Prof. Dr. Abidin BUDAK Hocam; sakın sakın ders anlatışı, bilimselliği, kişiliği, duruşu ve olaylara esprili yaklaşımı ile meslek ve özel hayatımda her zaman çok özel bir yere sahip

sevip saydığı biri olan hocamız, "bilgi kıskançlığı" yapmadan deneyim ve bilgilerini esirgemeyip paylaşan ender hocalardandır. Saygı ve sevgiyle uzun bir ömür dilerim.

Ferai TURGAY, öğrencisi (Emekli Dr., Ege Üniversitesi)

“Oynat bakalım Uğurcuğum”

Yüksek lisans ve doktora yıllarım Ege Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zooloji Anabilim Dalı'nda geçti. O yıllarda hem yüksek lisans ve doktora ilgili akademik çalışmalarımı yaparken hem de Anabilim Dalının öğrenci laboratuvar derslerine ve anabilim dalı hocalarımızın yanında slayt, tepegöz, epidiyoskop gibi cihazları kullanmak üzere lisans derslerine girerdik. Ders saati başlamadan hocalarımızdan o gün işlenecek konular ile ders slaytları, gösterilecek haritalar, kitaplar alınır ve 15-20 dakika öncesinden sınıf derse hazırlanır ve hocalarımızı beklerdik. Abidin Hocamız gibi duayen hocaların yanında derse girmek belli bir tecrübe ve birikim gerekirdi. Doktoramın ilk yıllarında Abidin Hocamızın doktorantı C. Varol Tok (Çanakkale Üniversitesi) hoca yeni doçent olmuş ve diğer doktorantı Dinçer Ayaz (Ege Üniversitesi) hoca da askere gitmişti.

Bir gün Varol Hoca yanıma geldi ve Abidin Hocanın yanında “Herpetoloji ve Mammaloji” derslerine sen gireceksin ve neler yapmam gerektiğini anlattı. Beni bir heyecan aldı. Ders saati gelmeden 20 dakika öncesinden derse ait materyalleri aldım. Sınıfı hazırladım ve kapının önünde Abidin Hocamı beklemeye başladım. Yanlış bir şey yaparım düşüncesinden dolayı heyecandan ellerim titriyordu. Abidin Hoca ders saatinde geldi. Abidin Hoca bir yandan ders anlatırken bende slaytları gösteriyordum.

Abidin Hoca derste bir ara, Herpetoloji kitabından işaretlemiş olduğu sayfayı tahtaya yansıtmasını söyledi. Epidiyoskop cihazını açtım, kitabı cihaza yerleştirdim ama heyecandan ellerim titriyordu bir türlü kitabı sabit tutamıyordum bu nedenle tahtadaki görüntü gidip geliyor netlik sağlayamıyordum.

Heyecanlandığımı anlayan değerli hocam, kürsünden yanıma kadar geldi “bizde asistanlık yaptık” dedi ve kitabı kendisi gösterdi. Heyecanımın yatışmasını için slayt gösterme zamanı geldiğinde “Oynat bakalım Uğurcuğum” derdi. Böylece nazik ve zarif ifade ile heyecanımı da

yenmiştim. Bu cümleyi 3 yıl boyunca keyifle ve geçmişteki heyecanımı hatırlayarak hocamdan duydum. Doktora bittikten Ege Üniversitesine veda zamanı yaklaşınca Abidin Hocam İllustrasyon Yalıtım çizimi altında Kiril Alfabesi ile yazdığı Uğur Cengiz Erişmiş yazılı tabloyu hediye etti (Photo 5). Halen bu tablo odamın duvarını süslemektedir. İyi varsın değerli hocam...

Photo 5. Abidin Budak tarafından hediye edilmiş tablo.

Uğur Cengiz ERİŞMİŞ, Öğrencisi (Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Sabah saat 08:30'da Omurgalılar Sistematiği dersine ikinci grubun asistanı olarak girip levha hazırlığı ve slayt gösterdiğim dönemdi. O sabah trafik biraz yoğundu ve 08:20'de ancak Kürsü'ye ulaşabildim. Abidin hocanın dersler için ne kadar titizlendiğini bilirsiniz. Saat sekiz olmadan kürsüye gelir; bir gün önceden hazırladığı slayt taşıyıcısını veya genelde iki adet taşıyıcıyı asistana teslim eder, önlüğünü giyer ve saat 08:15 civarında dersanenin

önünde öğrencilerini karşılardı. O sabah da tüm hazırlıkları tamamlamış ve slayt ve yoklama kâğıdını almam için beni bekliyordu. Hızla odadan önlüğümü, çay odasından dersanenin anahtarını alıp hocanın odasına gittim. Hoca iç kapının önünde ve ayakta beni bekliyordu. “Nerede kaldın?” diye sorduktan sonra elindeki iki kutu slaytı verdi. Doğal olarak biraz heyecan yapmışım ve geç kalmanın telaşı ile dersaneye doğru yöneldim. Henüz hocanın odasının dış kapısından çıkarken, ayağım kapı önündeki profile takıldı ve taşıyıcılardaki dialar koridora saçıldı. Tüm slaytların yerleştirilmesi ve sıralanması... O anı hatırladıkça hala heyecanlanıyorum. Hoca sakince “ne yaptın?” dedikten sonra, tüm slaytları alıp birkaç dakika içerisinde sırasıyla geri verdi. Sanyorum çok nadir geç kaldığı derslere bir katkıyı böylelikle yapmış oldum. Her işin zamanında yani bir Alman disiplini içerisinde yapılması gerekliliğini keza emekli olduğu zaman görmüştüm. Emekliye ayrılacağı günün bir gün öncesinde odasında taşınacak hiçbir şey kalmamıştı ve o gün son kalan el çantasını alarak ve gözyaşını ustalikle sakladığı bakışlarıyla sadece Allahaismarladık diyerek, kim bilir ne kadar çok anısının olduğu kürsüden ayrılmıştı. Kısaca Abidin hocamızın ritüellere ne kadar bağlı, insanlara ne kadar saygılı olduğunu vurgulamak istedim. Bize kattıklarınız için teşekkür eder, sağlıklı ve güzel bir yeni yaş geçirmenizi dilerim.

Bekir KESKİN, Öğrencisi (Doç. Dr., Ege Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Prof. Dr. Abidin Budak dendiği zaman aklıma ilk gelen değerli hocamın engin bilgisi, sevecenliği ve efendiliğidir. Üniversite yıllarımda odasının kapısını çalmaktan çekinmediğim çok yardımsever bir bilim insanıydı. Türkiye Herpetofaunasına ilgi gösterip bu alanda ilk çalışmaları yapanlar Alman araştırmacılarıydı. Yazdıkları makaleleri de kendi dillerinde yayımlamayı tercih etmişlerdi. Bu nedenle herpetolojiyle ilgileniyorsanız Almanların makalelerini de göz ardı etmeniz mümkün olamazdı. Özellikle bu tip makaleler oldu mu yabancı dilimin İngilizce olması dolayısıyla hocamın odasına gider, Hocam Almanca bir metnim var ne yapabiliriz diye sorardım. Tabii ki de değerli hocamız güler yüzüyle “otur Nazım” ve “kalem kâğıt al, başlıyoruz” derdi. Makaleyi eline alıp mütercim tercüman gibi o an bire bir çevirisini

yapardı. Hiçbir zaman da niye geldin demezdi. Ne mutlu ki böylesine değerli bir insandan hem lisans hem de yüksek lisansta ders alma şansını yakaladım. Özellikle Latince ve Yunanca kökenli biyolojik terimlerin etimolojisi konusunda bize öğrettiklerini ben de kendi öğrencilerime ve çevreme öğretiyorum. Hocamı her zaman sevgi ve saygıyla anarım. İyi ki tanıştım diye de eklerim...

Nazım KAŞOT, Öğrencisi (Yrd. Doç. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi, K.K.T.C.)

Hocam Abidin Budak

Ege Üniversitesinde doktora yapmaya gittiğimde Abidin hocam ile tanıştım. Bu süreçte kendisinden ders alma şansım oldu. Aynı zamanda tez izleme komitem üyesiydi. Yılların verdiği bilgi birikimi ve tecrübesi her haline yansımış ve o dönemde biyoloji bölümünde baba adam lakabının hakkını tam anlamıyla veriyordu. Abidin hocamdan çok şey öğrendim. Kendisinden doktora dersi aldığım için ve doktora tez savunmamda olduğu için kendimi şanslı hissediyorum.

Mehmet Zülfü YILDIZ, Öğrencisi (Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi)

Hocam Abidin Budak

Bir gün Abidin Budak hocamız ders anlatıyordu. Tabi biz kendisiyle yeni tanıştık sürekli yazdırıyor. Bir ara bir anısını anlatacak oldu, Son cümlesinin ardından YAZMAK İSTEMEZ diye bir cümle kurdu. Tabi hepimiz harıl harıl not alıyoruz! Bir taraftan da YAZMAK İSTEMEZ diyerek neyi anlatıyor diye düşünürken Abidin hoca fark etmiş olacak ki çocuklar YAZMAYIN! Deyince sınıfça kopmuşuk gülmekten...

Mustafa ARTUN, Öğrencisi (1994 Zooloji mezunu)

Hocam Abidin Budak

Nice çeyrek asırlara sevgili hocam. Üç çeyrek asır nedir ki Abidin Budak Hocam için? Amerikan filmlerinden çıkmış

Jönler gerisinde kalır. Mesleğini seven, sevdiren, espriyi yaşayan ve yaşatan sevgili Hocamız. Hep iyi dileklerle anılan, ismi duyulduğunda aileden biri hissi uyandıran samimi ve aynı zamanda çok karizmatik. Örnek verilecek olursa; Akciğerli Balıklar'dan bahsederken, Yun. di = iki, pneu = solumak deyip, Dipnoi'nin kelimesinin etimolojisiyle söyler; bir türü anlatırken mutlaka Latince kökenini vererek öğretirdi. Bugün belgesel kanallarında gösterilen programları dijital çağ başlamadan bize anlatan ve yaşatan ileri görüşlü günbatımı aşığı.

Arazi ve derslere Abidin Hoca varsa koşarak giderdik. Yağmurlu bir gün derse geç gelen ve aynı zamanda sırlıslıklam ıslanan arkadaşımıza "Yağmurla Gelen Adam" ismini koymuştu (o dönemde Rainman en popüler sinema filmlerindendi). Gene birinde derste uyuklayan bir arkadaşımız için asistanımız Bayram Göçmen hocamızdan kimlik kontrolü istemişti. Niçin diye merak edince; "Otelimizde kaçak kalan var mı? Araştıralım" demişti. Nasrettin Hoca gibi bir adam, işte Abidin Hoca. Zaman bana Abidin Budak Hocanın öğrencisi olmanın ne büyük şans olduğunu öğretti. Memleket sevdalısı ve Atatürkçü kimliğiyle bizlere ışık oldunuz. Nice nice mutlu yıllar sağlıklı ömürler dilerim sevdiğinizle birlikte. Tüm öğrencileriniz adına ellerinizden öperim.

Erkan ELMAS, Öğrencisi (Biyoloji öğretmeni, Bornova-İzmir)

mükemmeldi. Çok nazik bir insandır. Doğum gününü kutlarım. Kendisine Nice güzel sağlıklı mutlu yaşlar dilerim. İyi ki Abidin hocamızı tanımışız. Ne mutlu ki bizim hocamız olmuş. İyi ki var. Kendisine şahsım adına çok teşekkür ediyorum. Değerli hocalarımızdan çok şey öğrendik. Bugün öğretmenliğimizi hakkıyla yapıyorsak kendilerine çok şey borçluyuz. Çünkü bize çok güzel örnek oldular. Kendisine sağlık ve mutluluklar diliyorum.

Arzu AĞAN KARSHENAS, Öğrencisi (Dr., Biyoloji Öğretmeni, İzmir)

Hocam Abidin Budak

Abidin hocamızın, daha çok sosyal medyadaki doğa fotoğraflarına olan ilgisi ve her fotoğrafın altına yazdığı Latince kelimelerin etimolojik kökenlerini özenle açıklamasına hayranım. Merak ettiklerini açık net ifadelerle sorar ve aldığı cevaba kibarca teşekkür eder. Ayrıca sisli bir dağ manzarasına "Haden de çıkalım şu dağların başına..." ve bir terslâle fotoğrafının altına "Lâle der ki..." türküsünün sözlerini yazacak kadar yüce gönüllüdür.

Ömer ESER, Öğrencisi (Biyoloji Öğretmeni; Denizli)

Hocam Abidin Budak

Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü hocalarımı hep yıldızlar geçidine benzetmişimdir. Abidin hocam bu geçidin en parlak yıldızlarından biridir. Zooloji gurubu derslerini sevmemdeki ender isimlerden... Işığın hiç sönmeyecek sevgili hocam. Yeni yaşın kutlu olsun. Saygılarımla...

Mehmet Hulusi KÜÇÜKÇAKMAKCI, Öğrencisi (Biyolog, Biyoloji Öğretmeni)

Hocam Abidin Budak

Abidin hocamı çok severim çok da saygı duyarım. Dersini ipe çekerdim. Her zaman bize saygı duyar bunu gösterirdi. Kendimizi önemli hissederdik. Ders bilgisi